

Til
Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K

Miljøbevægelsen NOAH
Nørrebrogade 39, 1
DK-2200 København N
Tlf. 35 36 12 12
noah@noah.dk
www.noah.dk

København, den 31. august 2015

NOAH Energi og Klimas kommentarer til

UDKAST TIL SAMLENOTAT: Forberedelse af FN's klimakonference COP21/CMP11, Paris, Frankrig, 30. november - 11. december 2015. - Vedtagelse af rådskonklusioner

Vores kommentarer vil fokusere på

- de forskellige reduktionsprocenter mv. der optræder i hhv. Samlenotatet og Rådskonklusionerne
- byrdefordelingsperspektivet Nord-Syd (modvirkning/tilpasning/finansiering)

Vi vil henviser til vedhæftede bilag.

1. Det er en grundlæggende mangel i Rådskonklusionerne såvel som Samlenotatet, at de opererer med temperaturtærskel (2° C) og reduktionsprocenter/basisår uden at angive, hvilke underliggende **drivhusgasbudgetter**, de tager udgangspunkt i, samt hvilket valg af **sandsynlighed** for at holde sig under de 2° C, der ligger til grund.
 - a. Kevin Anderson og Alice Bows beskriver denne praksis således med The Copenhagen Accord som eksempel: "The Copenhagen Accord reiterates the international community's commitment to 'hold the increase in global temperature below 2 degrees Celsius'. Yet its preferred focus on global emission peak dates and longer-term reduction targets, without recourse to cumulative emission budgets, **belies seriously the scale and scope of mitigation necessary to meet such a commitment.**"¹ (Vores fremhævelse)
2. Det er et problem, at **basisåret** varierer, hvorved sammenligninger bliver vanskeliggjorte. (Det er et problem som går igen i adskillige papirer og rapporter vedr. klima – fx også i de INDC'er, der er meldt ind – og dermed også i den offentlige kommunikation om disse emner.)
3. Det er en stor mangel, at Rådskonklusionerne såvel som Samlenotatet ikke omhandler spørgsmålet om **klimaretfærdighed** (climate justice, equity). Det er i vores øjne afgørende vigtigt, at de mange millioner af verdens fattigste, som allerede nu lider mest under klimaforandringerne, sikres mest muligt imod yderligere belastning. Det være sig i form af finansiering, teknologioverførsel, kompensation for 'loss and damages'. Vi peger på Greenhouse Development Rights Framework som det bedste instrument til at kvantificere de forpligtelser som Danmark, EU og andre rige lande bør forpligte sig til i en 'juridisk bindende global klimaafnåte på COP21'.

¹ Kevin Anderson & Alice Bows: Beyond 'dangerous' climate change: emission scenarios for a new world (2010)
<http://rsta.royalsocietypublishing.org/content/369/1934/20>

SAMLENOTATET

Notatet refererer jf. ovenstående til ”anbefalinger” fra IPCC (AR5) ”om bl.a. at reducere de globale udledninger med 40-70 pct. i 2050 ift. 2010 for at holde temperaturstigningen under 2 grader.”

Vi vil indvende, at den ”anbefaling” hviler på uacceptable forudsætninger om atomkraft, CCS og BECCS (CCS på biomasse) og desuden CDR (Carbon Dioxide Removal).^{Slutnote A}

Atomkraft er uacceptabel af mange kendte grunde, hvoraf det uløste affaldsproblem er det største; CCS er ikke en farbar vej, som vi har påpeget i en rapport² - CCS er fortsat ikke kommet ud over demonstrationsstadiet, og selv i det mest optimistiske scenarie vil CCS kun kunne resultere i en nettolagring af ca. 10 % af emissionerne fra anlæg med CCS frem til 2050. BECCS er uholdbart pga. det massive forbrug af biomasse, som det forudsætter. CDR er endnu mere Science Fictionagtigt spekulativt – hvilket også klart erkendes i AR5-WGI³ - og er derfor irrelevant i forhold til at undgå at overskride en 2° C temperaturstigning.

Der er behov for, at alle ophører med at lukke øjnene for, at vi er på vej i den forkerte retning med alarmerende hast. Med de nuværende årlige emissioner er der i omegnen af **16 år tilbage** før ”2° C – målet” overskrides. Og det er et politisk bestemt mål, som ikke er grænsen mellem ikke-så-farligt og farligt, men snarere mellem farligt og ekstremt farligt, jf. Anderson & Bows.

Der er brug for umiddelbare og radikale reduktioner i drivhusgasudledningerne. Som Kevin Anderson fremstiller det i figuren herunder, er det vigtigste i det næste tiår at reducere efterspørgslen efter energi – virkelige energibesparelser plus energieffektivisering.

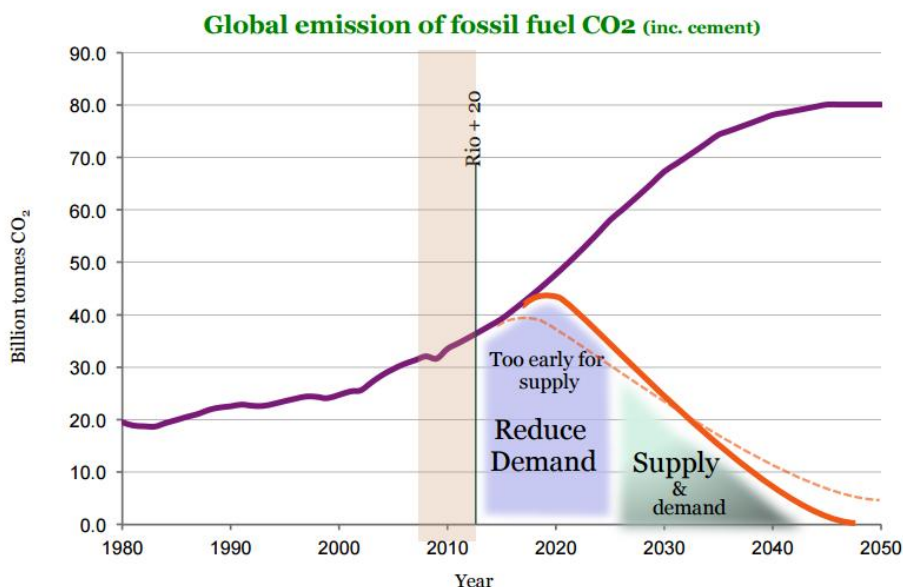

Fig.: <http://kevinanderson.info/blog/wp-content/uploads/2013/10/Edinburgh-presentation-Oct-2013.pdf> p. 24

² Kim Ejlertsen og Palle Bendsen: An assessment of cumulative CO₂ reductions from carbon capture and storage at coal fuelled plants in a carbon constrained world. (2010) http://ccs-info.dk/cumulative_co2.pdf

³ Working Group I Contribution to the IPCC Fifth Assessment Report, Climate Change 2013: The Physical Science Basis Summary for Policymakers

Om Regeringens generelle holdning

Vi er for det første meget tilfreds med, at

”Regeringen støtter, at EU arbejder for en juridisk bindende, ambitiøs, global klimaaf tale med reduktionsmål for alle parter.”

Tiden siden COP15 har vist, at metoden med frivillige tilsagn langt fra kan sikre den nødvendige omstilling mv.

”Det er ikke formålet med et langsigtet reduktionsmål at etablere en global byrdefordeling”.

Det fremgår ikke om dette er en konstatering eller en holdning. Vi mener, at en global byrdefordeling er absolut nødvendig i den akutte situation, verden står i.

”En global aftale i Paris vil være et stort skridt, men den vil sandsynligvis ikke i sig selv være tilstrækkelig til at holde den globale temperaturstigning under 2 grader.”

Det er med sikkerhed tilfældet.

”Derfor arbejder regeringen for at sikre, at aftalen bliver fleksibel, så den globale reduktionsindsats kan øges løbende efter Paris. Regeringen kan derfor støtte, at klimaaf talen vil indeholde en femårig evalueringsmekanisme (”review”) af reduktionsindsatsen.”

Derfor er ansatsen til en kontinuerlig proces med femårige review så meget mere nødvendig.

”En sådan mekanisme bør dog ikke indebære en automatisk forøgelse af parternes, herunder EU’s, bidrag. EU’s bidrag om mindst 40 pct. reduktion i 2030 ift. 1990 bør modsvares af tilsvarende ambitiøse bidrag fra andre lande. Regeringen støtter pt. ikke, at EU forøger sit ambitionsniveau. Stillingtagen til en evt. forøgelse af EU’s ambitionsniveau bør afvente klarhed over det samlede ambitionsniveau for en global klimaaf tale.”

Vi finder, at der vil være behov for en hurtig forøgelse af bl.a. EU’s bidrag. 2030-målet på 40 % reduktion er langt fra tilstrækkeligt. (Se NOAHs kommentar i bilag 2.) Det er uforståeligt, at heller ikke denne regering støtter en forøgelse af EU’s ambitionsniveau.

Vi er tilfredse med, at

”Regeringen støtter EU’s position om, at klimatilpasning og klimafinansiering bør tillægges stor vægt i den nye aftale.”

Men vi er derimod uenige i det følgende:

”Regeringen lægger vægt på behovet for at få den maksimale effekt ud af den eksisterende klimafinansiering, herunder ved at offentlig klimafinansiering benyttes som løftestang for at mobilisere private investeringer. Offentlige midler vil ikke være tilstrækkelige til at nå målsætningen om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader, og mobilisering af privat klimafinansiering vil således være afgørende for at løse klimaudfordringerne.”

Vi mener, at den offentlige finansiering ikke blot skal være en løftestang for privat investering. Det må være staten, der i første række skal løfte opgaven med at sikre Danmarks andel af den historiske forpligtelse, vi som et rigt land har over for Jordens fattigste. Det kan oven i købet ses som rettidig varetagelse af Danmarks

egen interesse, da vi vil kunne forvente meget større antal flygtninge, end det vi oplever i dag, hvis klimaproblemerne ikke adresseres hurtigt, beslutsomt og i massivt omfang.
Vi henviser igen til bilagene nr. 1, 3, 4 og 5.

Slutbemærkning.

Vi opfordrer regeringen til at arbejde for at stramme både indhold og mål i Rådskonklusionerne. Vi vil opfordre til at udelade brugen af tillægsordet 'ambitiøs', da det er misvisende og vildledende, når det anvendes om indsatser, der er langt fra det nødvendige.

Vi opfordrer først og fremmest til at Rådskonklusionerne bliver specifikke og tydelige mht. drivhusgasbudgetter og sandsynligheder.

Med venlig hilsen

Palle Bendsen
På vegne af NOAH Energi og Klima

BILAG:

1. ['Fair shares' and intended nationally determined contributions: What can we learn from an equity review?](#) by Stockholm Environment Institute (2014)
2. [Response from NOAH Friends of the Earth Denmark: ID. Nr. 1149 5514 257 - 89 Consultation on the EU Green Paper "A framework for climate and energy policy until 2030"](#) (2013)
3. Den Danske Klimapulje. Analyse af Felding og Söderberg, Folkekirkens Nødhjælp (2013)
4. [A Greenhouse Development Rights analysis of Denmark's role in a climate constrained world by Stockholm Environment Institute and Ecoequity](#) (2009)
5. Retten til udvikling i en verden med klimabegrænsninger - The Greenhouse Development Rights framework af Stockholm Environment Institute and Ecoequity (2008)

SLUTNOTE:

A **AR4** WGIII

IPCC confirms that cost-effective policies and technologies could greatly reduce global warming Bangkok, 4 May 2007– (Press release) [Uddrag]

By adopting stronger climate change policies, however, governments could slow and reverse these emissions trends and ultimately stabilize the level of greenhouse gases remaining in the atmosphere. For example, stabilizing GHG levels at 445 – 490ppm (parts per million) – the most ambitious target that was assessed – would require global CO₂ emissions to peak by 2015 and to fall to 50 - 85% of 2000 levels by 2050. This could limit global mean temperature increases to 2 – 2.4°C above pre-industrial levels.

AR5 Final Draft Summary for Policymakers IPCC WGIII [Uddrag af side 15]

Scenarios reaching atmospheric concentration levels of about 450 ppm CO₂eq by 2100 (consistent with a likely chance to keep temperature change below 2°C relative to pre-industrial levels) include substantial cuts in anthropogenic GHG emissions by mid-century through large-scale changes in energy systems and potentially land use (high confidence). Scenarios reaching these concentrations by 2100 are characterized by lower global GHG emissions in 2050 than in 2010, 40% to 70% lower globally¹⁶, and emissions levels near zero GtCO₂eq or below in 2100.

At the global level, scenarios reaching 450 ppm CO₂eq are also characterized by more rapid improvements of energy efficiency, a tripling to nearly a quadrupling of the share of zero- and low-carbon energy supply from renewables, **nuclear energy and fossil energy with carbon dioxide capture and storage (CCS), or bioenergy with CCS (BECCS)** by the year 2050 (Figure SPM.4, lower panel)

(fodnote) 16

This range differs from the range provided for a similar concentration category in AR4 (**50% to 85% lower than 2000 for CO₂ only**). Reasons for this difference include that this report has assessed a substantially larger number of scenarios than in AR4 and looks at all GHGs. In addition, **a large proportion of the new scenarios include net negative emissions technologies** (see below). Other factors include the use of 2100 concentration levels instead of stabilization levels and the shift in reference year from 2000 to 2010. **Scenarios with higher emissions in 2050 are characterized by a greater reliance on Carbon Dioxide Removal (CDR) technologies beyond mid-century**